

Вплив інноваційних технологій на систему управління підприємством

Чорна М.В.

студентка

Київського національного університету технологій та дизайну

Кухленко О.В.

доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту
Київського національного університету технологій та дизайну

Проведено аналіз сучасних умов роботи підприємств, представлений процес впливу інноваційних технологій на розвиток підприємств. Розкрито значення інноваційного менеджменту в роботі підприємства, що намагається бути лідером у своїй галузі. Визначено подальші шляхи впровадження інновацій у розроблення нової конкурентоспроможної продукції.

Ключові слова: інновація, інноваційний продукт, максимізація прибутку, потенціал підприємства, розвиток, технології.

Чорна М.В., Кухленко О.В., ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА СИСТЕМУ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ

Проведен анализ современных условий работы предприятий, представлен процесс влияния инновационных технологий на развитие предприятий. Раскрыто значение инновационного менеджмента в работе предприятия, которое старается быть лидером в своей отрасли. Определены дальнейшие пути внедрения инноваций в разработку новой конкурентоспособной продукции.

Ключевые слова: инновация, инновационный продукт, максимизация прибыли, потенциал предприятия, развитие, технологии.

Chorna M.V., Kuhlenco O.V. INFLUENCE OF INNOVATION TECHNOLOGIES ON THE MANAGEMENT SYSTEM OF THE ENTERPRISE

Modern operating conditions were analysed, the impact of innovative technologies on enterprises development was represented. The importance of the innovative management in the operation of the enterprise, which is aiming at being a leader in its respective field, was identified. Further steps in the introduction of the innovations into the development of new competitive products were determined.

Keywords: innovation, innovative product, profit maximization, enterprise potential, development, technologies.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Багато підприємств прийняли програму розвитку інноваційної діяльності. Це має велике значення для побудови сучасної системи, що сприяє утворенню внутрішніх чинників саморозвитку та забезпеченню успішного виробництва продукції, надання послуг.

Таким чином, вибір інструментів і засобів, які використовуються для забезпечення інноваційного розвитку, набуває особливого значення, підвищуючи ціну економічних і соціальних наслідків, рішень та дій, що ухвалюються для їх реалізації. Тому менеджери організацій повинні вміти чітко визначати основні параметри інноваційної політики. А також вміти оптимізувати інноваційні управлінські схеми, що включають: моніторинг, контроль, оцінку результатів для попередження негативних наслідків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвестиційно-інноваційної діяльності

підприємства вивчалися як вітчизняними, так і закордонними вченими. Розробленням питань в цій галузі займалися такі автори, як А. Касич, В. Беренс, П. Хавранек, Г. Бірман, В. Шарп, Кліффорд Ф. Грей, Ерик У. Ларсон, А.А. Пересада, О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан, В.О. Василенко, В.П. Сувчук, І.А. Бланк, В.Г. Шматько, Г.Д. Ковальов, Д.М. Черваньов, М.І. Крупка, С.М. Ілляшенко та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на розповсюдженість інвестиційної теорії, багато питань залишаються невирішеними, зокрема, пов'язаних зі здійсненням інноваційних проєктів і впровадженням інноваційних технологій на підприємствах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження впливу інноваційних технологій на стабільну динаміку розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах процес управління економічними системами вимагає комплексного вирішення багатьох проблем із використанням нових підходів до управління. Проблеми виникають під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. До зовнішніх факторів можна віднести нестабільну економічну ситуацію в Україні та конкуренцію на ринку надання послуг. Внутрішнім фактором є середовище прийняття рішення, яке на тепер найчастіше є невизначеним. Умови невизначеності пов'язані з недостатністю і неповнотою інформації для оперативного реагування в управлінні економічною системою [1].

Основний висновок, який впливає з аналізу інноваційних технологій, зводиться до двох постулатів. По-перше, для створення якісно нової продукції необхідно використовувати певні науково-технічні нововведення, об'єднані у кластери. Відсутність нововведень, необхідних для розроблення, зменшує ефективність бізнесу. По-друге, оскільки інноваційний процес неперервний від ідей до кінцевих виробів, система управління НДДКР повинна бути безперервною. Натепер існує інноваційна система класифікації досліджень і розробок, яка матеріалізує неперервність інноваційного процесу у вигляді етапів створення якісно нової продукції. Новий науковий напрям інноватики сформулював закони науково-технічної творчості. Творча діяльність спрямована на створення якісно нового продукту, що вирізняється неповторністю, оригінальністю та унікальністю продукції [3].

Також інноватика сформулювала закони створення нової, більш ефективної продукції. Вперше закономірності інноваційного створення якісно нової продукції відображено у висновках дослідження, проведеного в програмі «Хиндсайт». Закони визначають загальні принципи неперервності інноваційного процесу, а саме що будь-яка «зупинка» досліджень та розробок в умовах жорсткої боротьби веде до відставання та втрати конкурентоспроможності [5].

Своєчасність розроблення може бути забезпечена, якщо до його початку розробник має в наявності дві третини готових до використання нововведень. Цей закон досить повно ілюструє графік нормалізованого розподілу появи нововведень у процесі розроблення [7].

Порушення об'єктивних закономірностей у створенні якісно нової продукції веде до невдачі. Таким чином, інноватика є основою побудови науково обґрунтованої системи управління НДДКР. На базі цих закономірностей також повинно бути створено пакет іннова-

ційних стандартів. Через стихійний характер процесу появи нововведень не виключається ризик несвоєчасного створення продукції.

Впровадження інноватики знаменує настання якісно нового, революційного етапу в розвитку наукових технологій, використуваних для створення якісно нової, більш ефективної продукції. Швидкість появи нововведень визначається темпами розвитку суспільства і змінами його техносфери. Тому сучасний процес появи нововведень дає змогу охарактеризувати теперішній етап розвитку як нововведений бум, що відбувається в межах інноваційно-інформаційного суспільства [2].

Для повноцінного використання можливостей інноваційних технологій у процесі створення якісно нової продукції необхідно здійснити комплекс перетворень у системі управління наукою і технікою. Цей комплекс включає прийняття концепції державної науково-технічної політики, впровадження інноваційних технологій у практику розроблень, а також реорганізацію і модернізацію науково-технічної бази, проведення заходів із підвищення рівня знань персоналу. Необхідно відзначити, що інноватика, яка виникла як спосіб вирішення технічних проблем, може застосовуватися в будь-яких сферах людської діяльності.

Конкретний інноваційний процес створення нової продукції є поєднанням інноваційної, інформаційної, комп'ютерної технологій із програмно-цільовим методом управління проектом. Тут роль об'єднуючого стрижня виконує інноватика, що передбачає дію інноваційної системи управління НДДКР, яка забезпечує необхідне нововведення розробника. Керуючою ланкою, навколо якої об'єднуються всі інші види робіт та учасники розроблення, є очолювана керівником творча організація ОКБ або НДІ. Завдання управління реалізацією інноваційного процесу – об'єднання всіх учасників в єдину віртуальну організацію та створення оптимальних умов для його функціонування. Функцію управління реалізацією інноваційного проекту виконує керівник (головний конструктор). ХХ століття є початком стрімкого розвитку як сучасної НТР, так і творчого потенціалу особистості.

В існуванні сучасного суспільства важливу роль відіграє творчий та інтелектуальний розвиток країни. Цим же визначаються успіхи фірм у конкурентній боротьбі. П. Друкер, аналізуючи перспективи розвитку фірм на початку ХХІ ст., відзначав два основних напрями підвищення конкурентоспроможності продукції та виробництва. Перший – формування, підготовка нових

інтелектуальних творчих працівників та укомплектування ними фірм. Другий – перетворення корпорацій, фірм (в Україні НДІ і ОКБ) у творчі організації, в яких повинні бути створені умови для розкриття творчого та інтелектуального потенціалу працівників [6].

Підбір і підготовка творчих кадрів – одне з найважливіших і відповідальних завдань фірми. Як правило, перші особи фірми проводять співбесіду з претендентами, здобувачами. Проте навіть висока початкова кваліфікація не є запорукою постійного успіху в епоху «революції знань». Тому фірми стимулюють неперервну освіту персоналу. Крім того, на роботу беруть відносно молодих людей, які більш сприйнятливі до нового. Організація навчання диктує необхідність вільного доступу до інформації всередині фірми і безперешкодне отримання її ззовні. Встановлено також, що найкраще середовище для творчої реалізації особистості – фірми невеликих розмірів. У них швидше з'являється довіра, заснована на почутті належності до колективу, відкритості, справедливості у прийнятті рішень і т. д.

Стрімкий розвиток сучасної НТР значне збільшення добробуту населення в розвинених країнах. Зростання його інтелектуального та освітнього рівня повністю змінило погляди на творчий потенціал сучасної особистості, роль творчості та шляхи створення конкурентоспроможної продукції. По-перше, творчість перетворилася з супутника розвитку матеріального виробництва, в його основну умову. Творча діяльність стала визначати характер нової продукції. По-друге, значно зріс рівень інтелектуального потенціалу особистості, що підвищує рівень, якість продукції та виробництва. Працівники інтелектуальної сфери перетворилися в найважливіший ресурс та актив підприємств (корпорацій, фірм), суспільства загалом. По-третє, як вважає П. Друкер, змінилося поняття організації. Перетворення інформації та знань у головний чинник виробництва привело до того, що фірми (підприємства і корпорації) стали більше залежати від підготовлених працівників, які володіють інформацією і знаннями. В індустріальну епоху найбільш цінним капіталом організацій було їх обладнання, а не працівники інтелектуальної сфери. Творчі працівники володіють знаннями, які є їхніми «засобами виробництва». Тому питання навчання, розширення знань цих осіб набуває надзвичайно важливого значення. Необхідно постійно відстежувати зміни, освоювати нові знання, щоб розвиватися у прогресуючому економічному середовищі в умовах новітніх технологій.

Визначального значення набуває неперервне навчання. Необхідно постійно оновлювати знання інтелектуальних працівників, оскільки це є засобом збільшення основного виробничого ресурсу та підтримання довгострокового розвитку фірми. В індустріальну епоху творчі організації (ОКБ, НДІ, корпорації, підприємства) використовували системи управління та організації виробництва, які функціонували відповідно до механістичної моделі управління. Тому у процесі розроблення реалізувався, як правило, інтелектуальний потенціал і творчі можливості керівника проекту [7].

Як відомо, науковий менеджмент, на засадах якого була створена система управління процесами розроблення нової продукції, був запропонований Ф. Тейлором для підвищення ефективності виробничих процесів. Це досягалося, по-перше, за рахунок здобуття працівниками навичок швидкого виконання простих технологічних операцій. По-друге, об'єднання всіх складових операцій технологічного процесу в єдине ціле. Учасники виробничого процесу, володіючи індивідуальністю і талантом, виконували роль роботів, яких у будь-який момент могли замінити або машини, або інші працівники. Використовуючи філософію наукового менеджменту, розробники нової продукції з'єднували непоєднуване: сувору ремісничу регламентацію і творче натхнення, без якого неможливе створення якісно нової, конкурентоспроможної продукції [4].

Висновки. Щоб повноцінно використовувати якісні програмно-цільові методи, необхідно здійснити комплекс заходів. Зокрема, розробити та прийняти державну інноваційну науково-технічну політику в організації наукових розроблень в області інноватики, перетворити та провести реструктуризацію наявного науково-технічного потенціалу в інноваційний, постійно розвивати інтелектуальний потенціал країни, створювати в країні індустрію нововведень. Крім того, існує набір заходів, які використовуються за кордоном для активізації творчої активності працівників НДІ і ОКБ. У вітчизняній інтерпретації їх можна використати для підвищення творчої активності організацій в інтересах підвищення конкурентоспроможності української продукції.

Перспективи подальших розроблень з управління стійкістю функціонування підприємства полягають у поетапному впровадженні інноваційних технологій, оптимізації параметрів і строків розроблення нової продукції для забезпечення її конкурентоспроможності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Леонтьев Владимир Федорович. Роль инновационных технологий в обеспечении качества и конкурентоспособности продукции // Проблемы прогнозирования. – 2012. – № 1.
2. Инновационный менеджмент: Концепции, многоуровневые стратегии и механизмы инновационного развития / В.М. Аньшин, В.А. Колоколов, А.А. Дагаев, Л.Г. Кудинов. – М.: Изд-во «Дело», 2012. – 584 с.
3. Долятовский В.А., Долятовская В.Н. Исследование систем управления. – Ростов-на-Дону: Изд-во «МарТ», 2014. – 256 с.
4. Интеллектуальные системы управления организационно-техническими системами / Под ред. А.А. Большакова – Ростовна-Дону: Изд-во «Горячая линия – Телеком», 2016. – 160 с.
5. Лепский В.Е. Субъектно-ориентированный подход к инновационному. – Москва: Изд-во «Когито-Центр», 2009. – 208 с.
6. Мняян М.Г. Динамический образ инноваций. Алгоритмы инновационного развития. – М.: Изд-во «Витус-К», 2013. – 240 с.
7. Шигаев А.И. Контроллинг стратегии развития предприятия. – М.: Изд-во «Юнити», 2013. – 351 с.
8. Касич А.О. Інноваційна продукція як основа підвищення конкурентоспроможності підприємств України / Касич А.О., Назарова М.В., Климович Т.А. // Держава та регіони: науково-виробничий журнал. – 2008. – № 2. – С. 66–69.